

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Asia: U 48/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston uudelleen laadituksi energiatehokkuusdirektiiviksi

FiComin keskeiset näkökohdat

- ICT-alan ilmastovaikutusten; sekä hiilijalanjäljen että hiilikädenjäljen osalta tarvitaan seurantadataa. Tavoite edellyttää yhteismitallisia lukuja, joita verrata keskenään.
- Tietoliikenneverkkojen energiatehokkuuden paraneminen on hyvä esimerkki markkinavetoisesta kehityksestä. Mobiilidatan käyttö on kymmenkertaistunut vuodesta 2014 vuoteen 2020. Siirretyn datan ominaissähkönkulutus on laskenut vuoden 2014 tasosta yli 86 % vuoteen 2020.
- Suomen pitää olla esimerkki: toteutettava sähköverouudistus (=sähköveroluokkaan II siirtäminen) ulotettava myös alle 0,5 MW:n datakeskuksiin, joista lämpö otetaan talteen. Jatkona tälle alempi sähköverokanta tulee ulottaa koko digitaaliseen infraan, mikä edesauttaisi energiatehokkuuden kehittymistä.
- Datakeskusten yksityiskohtaiset tiedot ovat paitsi liikesalaisuuksia niin myös turvallisuus- ja huoltovarmuusnäkökulma tulee huomioida.
- Komission toimivallan ja säädösvallan kasvattamista ja keskittämistä ei pidä lisätä

Taustalla EU:n FitFor55-ohjelma

Energiatehokkuusdirektiivin uudelleentarkastelun taustalla on Euroopan unionin vihreän kehityksen ohjelma ja tavoite vähentää kasvihuonekaasupäästöjen nettopäästöjä vähintään 55 % vuoteen 2030 mennessä ja saavuttaa ilmasto- ja ilmastoneutraalisuus vuoteen 2050 mennessä.

Ehdotus energiatehokkuusdirektiiviksi on yksi Euroopan komission vihreän kehityksen ohjelman toteutukseen liittyvistä ehdotuksista, joilla EU:n ilmasto-, energia-, liikenne ja veropolitiikkaa uudistetaan tavoitteiden saavuttamiseksi.

Digitalisaatio vaatii energiaa

Digitalisaation edistyessä on kiistatonta, että tietoliikenneinfra (tukiasemat, datakeskukset) kuluttaa tulevaisuudessa yhä enemmän sähköä, alan kehityksen kannalta ei siis ole realistista tavoitella ICT-alan energiankulutuksen laskua. Sen sijaan on keskityttävä fossiilittoman energian riittävän saannin turvaamiseen, energian kulutuksen kasvun hillitsemiseen ja direktiivin tavoitteiden mukaisesti keinoihin lisätä energiatehokkuutta. Direktiivi on peruslähdekohdiltaan hyvä ja kannatettava.

Hiilijalanjäljen ja hiilikädenjäljen seuranta varten tarvitaan dataa

ICT-alan ilmastovaikutusten; sekä hiilijalanjäljen että hiilikädenjäljen osalta tarvitaan seurantadataa. Vertailun mahdollistamiseksi tarvitaan EU:ssa yhteisesti sovittuja käytäntöjä. Tavoite edellyttää yhteismitallisia lukuja, joita verrata keskenään. Avoimuus on erittäin tärkeää ja tätä avoimuutta toimialalla halutaan edistää. Mittariston luominen vaatii yrityksiltä investointeja, mutta lähtökohtaisesti vaatimukset nähdään liiketoimintaa vastuullisempaan suuntaan ohjaavana mahdollisuutena.

Tietoliikenneverkkojen energiatehokkuuden kehitys erittäin nopeaa

Tietoliikenneverkkojen energiatehokkuuden paraneminen on hyvä esimerkki markkinavetoisesta kehityksestä. Suomen teleoperaattoreiden verkoissa mobiilidatan määrä on kymmenkertaistunut vuodesta 2014 vuoteen 2020. Datan siirron energiatehokkuus on samalla parantunut huomattavasti: siirretyn datan ominais sähkönkulutus on laskenut vuoden 2014 tasosta yli 86 % vuoteen 2020. [Kansainvälisen selvityksen](#) mukaan mobiiliteknologia voi auttaa vähentämään hiilidioksidipäästöjä jopa kymmenkertaisesti verrattuna toimialan omaan hiilijalanjälkeen.

Sähköverouudistukseen myös 0,5MW pienemmät datakeskukset mukaan

Suomessa ensi vuoden alusta voimaan saatettavassa sähköverouudistuksessa kannustetaan datakeskusten hukkalämmön talteenottoon. Olisi perusteltua, että sähköverouudistus (=sähköveroluokkaan II siirtäminen) koskisi myös alle 0,5 MW:n datakeskuksia, joista lämpö otetaan talteen. Luontevana jatkona tulisi alempi sähköverokanta ulottaa koko digitaaliseen infraan, mikä edesauttaisi sitä, ettei tietoliikenneverkkojen käyttämän sähkön hinta nouse esteeksi, vaan verkkoinvestoinnit voidaan toteuttaa Suomen kilpailukyvyyn parantamiseksi ja energiatehokkuuden edistämiseksi.

Tietojen luottamuksellisuudesta

Direktiiviehdotuksen mukaan datakeskusten perustietoja kerättäisiin melko runsaasti: keskuksen nimi, omistajan ja operaattorin nimi, kunta, jossa keskus sijaitsee, lattiapinta-ala, asennettu sähköteho. Raportointi on tältä osin mahdollista, mutta on tarkkaan arvioitava myös tietojen turvallinen varastointi ja julkisuusperiaatteet. Datakeskusten yksityiskohtaiset tiedot ovat paitsi liikesalaisuuksia niin myös turvallisuus- ja huoltovarmuusnäkökulma tulee huomioida.

Komission toimivallan ja säädösvallan kasvattamista ja keskittämistä ei pidä lisätä

FiCom korostaa, että delegoidun säädösvallan ja täytäntöönpanosäädösten antamiseen komissiolle tulee suhtautua erittäin kriittisesti, koska niissä ei huomioida markkinoiden kansallisia erityispiirteitä ja pahimmillaan se voi johtaa erittäin huonoon lopputulokseen kansallisilla markkinoilla. Delegoitu säädösvalta ohittaa parlamentaarisen säädösmekanismin (trilogit) ja keskittää norminantovaltaa yksinomaaisesti komissiolle.

Jos komissiolle kuitenkin delegoidaan toimivaltuuksia, tulee valtuutuksen tavoitteet, sisältö, soveltamisala ja kesto määritellä tarkkarajaisesti ja täsmällisesti, eikä delegoiduilla toimivaltuuksilla voi muuttaa lainsäädännön keskeisiä osia.

Elina Ussa
toimitusjohtaja
FiCom ry